

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Juridisk avdeling

Tordenskiolds gate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Deres ref.: 16/36653665
Deres dato: 26.05.2016
Vår ref.: 2016/11049-4 FM-J
Saksbehandler: Hege Skaanes Nyhus
Direktetelefon: 22 00 35 90

Dato: 06.07.2016

Høring - Forslag til endring i rettshjelploven, rettshjelpforskriften og stykkprisforskriften

Vi viser til oversendelse av høringsnotat om forslag til endring i rettshjelploven, rettshjelpforskriften og stykkprisforskriften, mottatt 26.05.2016.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus vil innledningsvis bemerke at vi opplever det som positivt at Justisdepartementet foreslår å myke opp praksis rundt dispensasjon fra de økonomiske vilkårene.

Vi vil nedenfor kommentere de ulike forslagene.

2. Endring av reglene om egenandel

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har ikke merknader til at egenandelen i saker som gjelder fri sakførsel øker. Det er anført at en slik endring kan medføre at rettshjelpmottakere gis et incitament til å løse saken utenrettslig, slik at konfliktnivået mellom partene ikke eskalerer unødvendig. Det er særlig vist til at det i foreldretvister ofte er innvilget fri sakførsel til en eller begge parter, og at disse sakene påfører både den parten som ikke mottar rettshjelp og staten store utgifter. I forbindelse med Fylkesmannens behandling av søknader om dekning av motpartens saksomkostninger, og særlig i saker som gjelder foreldretvister, har vi merket oss at partene, også den som er innvilget fri sakførsel, kan bli påført store utgifter. Vi er positive til å finne virkemiddel som kan redusere antall tvister.

3. Endring av reglene som gjelder felleseieskifte og økonomisk oppgjør

Vi har merket oss forslaget om å endre reglene knyttet til skifte og økonomisk oppgjør, både mht. hva som skal omfattes av bestemmelsen, men også reduksjonen i stykkprisforskriften.

Når det gjelder endringen på rettsrådstadiet ser vi for oss en noe mer omfattende saksbehandling den første tiden etter eventuell ikrafttredelse. Vi antar at det vil ta tid å veilede advokatene i det nye regelverket, og at vi derfor må etterspørre hva skifte, oppgjøret, omfatter i større grad enn i dag. I tillegg ser vi ikke bort fra at flere saker kan ende med omgjøring av advokatens egeninnvilgelse. Ved bruk av rettsråd.no vil imidlertid dette til dels kunne unngås ettersom stykkprisen er lagt inn i det elektroniske skjema. Dette vil imidlertid ikke gjelde i de sakene advokaten har innvilget bistand og saken ikke omfattes av de nye reglene.

Vi har forståelse for at det er satt 18 år som grense mht. når det kan innvilges fritt rettsråd, men vil minne om at de fleste ungdommer bor hjemme til de er ferdige med videregående skole, og da er ca. 19 år. Dette kan igjen føre til at fylkesmennene må være forberedt på at en del saker vil komme inn som en søknad om fritt rettsråd etter rettshjelploven § 11 tredje ledd.

Vi har merket oss at det foreslås at stykkprisen for denne sakstypen endres. Vi legger til grunn at det er en naturlig konsekvens av at det som kan dekkes etter rettshjelploven i skiftesaken/ økonomisk oppgjør blir snevrere.

Det er foreslått at saker om felleseieskifte og økonomisk oppgjør ikke skal anses som prioritert sak på stadiet for fri sakførsel. Fylkesmannen i Oslo og Akershus har merket seg begrunnelsen om at konflikten gjelder formuesforhold, og at det er en liten andel skiftesaker som bringes inn for retten. Vi legger imidlertid til grunn at dette kan føre til at fylkesmennene vil motta noen flere søknader om fri sakførsel. Det vil derfor være behov for at behandlingen av slike saker blir grundig omtalt i rundskrivet, evt. i avgjørelser.

4. Endring i dispensasjonspraksis

Vi er positive til at departementet legger opp til å myke opp praksis mht. dispensasjon fra de økonomiske vilkårene. Gruppene som særlig er valgt ut synes også å være de mest sårbare, og de som har størst behov for bistand, men som pr. i dag ofte har en inntekt som overstiger grensen minimalt.

Når det gjelder henvisning til gruppen trygdede vil vi anbefale at det blir presisert hvilke trygdeytelser den trygdede har for å omfattes av gruppen. Videre finner vi grunn til å bemerke at det kan bli krevende å behandle søknader om dispensasjon, da nødvendig bistand må overstige 12 timer før det kan bli aktuelt å dispensere. Vi opplever det slik at dette faktisk er en innstramming i de tilfellene hvor stykkpris f.eks. er 3 eller 5 timer.

5. Økonomisk og administrative konsekvenser

Vi har registrert at departementet legger til grunn at fylkesmannen vil motta noen færre søknader om fri sakførsel som følge av at egenandelen økes. Fylkesmannen behandler kun søknader om fri sakførsel i uprioriterte saker, og antallet er ikke betydelig. Vi legger derfor til grunn at endringen ikke vil bli så merkbart ettersom vi allerede har ganske få saker. Som nevnt antar vi imidlertid at noen fortsatt vil søke om fri sakførsel i skiftesaker/saker om økonomisk oppgjør og at vi derfor vil motta flere saker på dette området.

Det er anført at forslaget om å begrense adgangen til fritt rettsråd i skiftesaker vil føre til en innsparing hos fylkesmennene. Vi antar at det vil ta noe tid før vi vil merke mindre arbeidsbelastning, da vi som nevnt antar at det vil ta noe tid å gjøre endringene kjent.

Fylkesmannen har ikke ytterligere bemerkninger til forslaget.

Vi har merket oss at departementet har vurdert det slik at arbeidsbelastningen som følge av endringene vil bli tilnærmet uforandret.

Med hilsen

Odd Meldal
fung. avdelingsdirektør

Hege Skaanes Nyhus
fung. underdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

